

Egy jogi kérdés, mely nem kérdés.

I.

Nesztor József kir. ügyész ur a „Jogt. Közlöny“ f. évi 7-ik számában a következő jogi kérdést hozta szőnyegre: „Az izraeliták polgári és politikai jogok tekintetben egyenjogúak lévén, lehetnek-e az erdélyi részekben keresztyén ember által készített végrendeletnél tanuk?“

Bevártam a „Jogt. Közlöny“ újabb számát, gondolván, hogy válaszolni fog valaki a felvetett kérdésre; miután azonban ez nem történt meg, indítatva éreztem magamat egy igen rövidre terjedő felszólásra.

En ugyanis, N. J. ural ellentétben, nem osztom azok nézetét, kik az 1867. XVII. t. cz.-re hivatkozva azt állítják, hogy az izraeliták Erdélyben a keresztyének végakarathatóságánál nem tanuszkodhatnak.

Indokolásom, mely nem a méltányosságon hanem egyenesen a törvényen alapszik, — következő.

A magyar országgyűlés 1867. febr. hóban mondá ki, hogy „Erdélyben a közigazgatás és törvénykezés rendszere, a törvényhozás további intézkedéseig fentartandó.“

Ezen határozat következtében az osztrák polgári törvény szabályai oly módon, oly terjedelemben és azon módosításokkal hagyattak érvényben, mint azon épen 1867-ik évben találtak.

Igende az 1860. jan. 6-án kelt s a bir. törv. lap 9-ik számában foglalt cs. rendelet így szól: 1) „Az általános polgári törvénykönyv 593. §-a hatályon kívül tétetik; ennél fogva oly személyek is, kik nem a keresztyén vallást követik“ (tehát még a mohamedánok is) „keresztyén végakarathatóságánál érvényesen tanuszkodhatnak.“

2) „Ezen rendelet valamely keresztyén már kész írás- vagy szóbeli végrendeletére is, melynek tanui nem keresztyének voltak, — alkalmazandó, ha ugyan az örökható még a jelen határozat kihirdetése előtt meg nem halt.“

Ezen cs. rendelet tehát, mely szintén még az absolut uralom alatt keletkezett, Erdélyben is épen úgy kihirdettetett s épen oly erővel lépett hatályba, mint annak idejében az osztrák polg. tv. könyv; azért is azt a fentebb idézett magyar országgyűlési határozat, a törvényhozás további intézkedéseig épen úgy megerősítette s érvényben hagyta, mint magát az osztrák polg. törvénykönyvet, melynek az toldalékát illetőleg változtatását képezte.

Nem lehet e szerint kétség az iránt, hogy a kérdéses 593. §. Erdélyre nézve is semmisnek tekintendő, vagyis, hogy az izraeliták igenis lehetnek az erdélyi részekben keresztyén ember által készített végrendelet (vagy fiókvégrendeletnél) tanuk.

Más szempont alá esik azonban az osztrák polg. törv. könyv 768. §-ában foglalt azon szabály, miszerint: „a gyermeket, ha a keresztyénségtől elszakad, az örökségből ki lehet tagadni.“

Az 1868. május 25-kén kelt s a bir. törv. lap 49-dik számában olvasható törvény 7-dik cikke az érintett szabályt szintén megsemmisítette ugyan; de ezen határozat már csakis a „Reichsrath“-ban képviselt országokra szólhatott, nem pedig Erdélyre is, mely 1868-ban nem tartozott az osztrák törvényhozói hatóság alá.

Ezen kérdést azonban én nemis tartom oly gyakorlati fontosságúnak, mint az előbbi, annyival inkább, mert törvényeink szerint nem lehet a keresztyénségtől elszakadni. De ha ezt valaki másutt, pl. Ausztriába menve, mégis véghezvinné s cselekvényért szülőjének kiörökítését vonná maga után, merem hinni, hogy legfőbb törvényszékünk (méltányosságból) a pert indító gyermek részére ítélne kedvezőleg.

A birói önkénynek nem vagyok ugyan még ily alakban sem barátja; de mig magánjogi viszonyaink a jelen rendezetlen állapotban lesznek, addig hazánk első areopágjának eféle ítéletén egy cseppet sem ütödném meg.

KOVÁCS FERENCZ,
jogtanár.

II.

A „Jogtudományi Közlöny“ f. évi 7-ik számában Nesztor József kir. ügyész ur „egy jogi kérdés“ czim alatt azon nézetét mondja ki, hogy az ausztr. p. t. k. 593. §-a, mely szerint „az, ki a keresztyén hitet nem vallja, keresztyének végrendeleténél tanu nem lehet“; valamint a 768. §., mely

szerint „a gyermeket, ha a keresztyénségtől elszakad, az örökségből (?)*) ki lehet tagadni“, — az erdélyi részekben ma is érvényben áll, miután azokat az 1867. XVII. törvénycikk érvényon kívül nem helyezte s felhívja a törvényhozást, illetőleg az igazságügyminisztert, hogy addig is, mig magyar polg. törv. könyv életbelépne, az ausztr. p. t. k. 593. és 768. **) §§-ait érvényon kívül helyezze.

E hibás nézet helyreigazítására s az annak közzétételéből netán származható zavar megelőzésére legyen szabad figyelemzetnem, hogy a feltett kérdés nem „jogi kérdés“, hanem oly egyszerű kérdés, melyre a feleletet az ausztr. p. t. könyvet tárgyzó minden 1860 óta megjelent munkában feltehető, miután még 1860. jan. 6-án kelt császári rendelet (bir. tv. lap 1860. 9. sz.), melynek hatálya az egész birodalomra kiterjedt, az ausztr. p. t. k. 593. §-át határozottan hatályon kívül helyezte.

Kétségbe kell tehát vonnom, hogy a gyakorlatban kétely merült volna fel az iránt, hogy az izraeliták keresztyének végrendeleténél tanuk lehetnek e, — mert fel kell tennem, hogy a gyakorlat férfiai a fenálló törvényekről tudomással bírnak.

A mi pedig a 768. §. a) pontját illeti, ez a lajtántuli tartományokban az 1868. május 25-ki törvény 7-dik cikke által érvényon kívül helyeztetett; nálunk megtette ezt az 1865/7. XVII. t. cz., mely az izraeliták egyenjoguságát polgári és politikai jogok tekintetében kimondotta, s minden ezzel ellenkező törvényt, szokást vagy rendeletet megszüntetett.

Dr. HALLER KÁROLY,
egyet. jogtanár.

III.

Ugyanezen kérdés tárgyában még egy harmadik válasz is érkezett dr. Fischer Lajos kolozsvári ügyvéd urtól, ki a felvetett kérdésből azt sejtve, hogy vannak Erdélyben bírák, kik a kir. ügyész ur nézetén vannak, s így könnyen megeshetnék, hogy az ügy tisztázása nélkül az izraeliták jogán csorba ejtették: a kérdésnek beható s terjedelmes czáfolatába bocsátkozik, melyben Unger-nek „az osztr. polg. törv. könyv rendszere“ czimű munkájára és Stubenrauch commentárjára hivatkozva a kir. ügyész urnak még az osztr. törvények alapján való tévedését is kimutatja. — A fentebb közölt czáfolatok után azonban elegendőnek tartjuk ennek felemlítését, mert nem hiszszük, hogy ha a gyakorlatban a felvetett kérdés felmerülve, az még további kétség tárgyát képezhetné.

Szerk.

Jogirodalom.

Észrevételek Knorr Lajos kir. t. biró urnak „Magyar magánjog“ czimű munkájára.

IV.

Megelőző közleményemet az elismerés bizonyos nemével fejeztem be. Nem szeretnék félreértetni, sem érdemetlen iránt hizelgőnek tekintetni; azért kifejezést kell adnom annak, hogy amaz elismerés közvetve mást és pedig főképp Suhajda urat illeti, kinek „Magánjog rendszere“ — alig hiszem, tudta és engedelmeivel — mindinkább kezd átköltözni K. ur munkájába.

K. ur idézi művében (55. §.) az id. törv. szabályok 23. §-át, mely kijelenti, „hogy az ész szüleményei oly tulajdont képeznek, mely a törvény oltalma alatt áll.“ Önmaga mondja (56. §.) hogy „az ész szüleményének tulajdona, a létrehozás erejénél fogva azt illeti, ki azokat öncselekvénye által létesítette a szerzői jog közlése által vagyoni joggá válik“ stb.

Ez mind igaz, de már most lássuk egy pár idézetben, hogy ugyanazon műben, melyben ezek elmondanak, mennyire nyert tiszteletbentartást, többek között például Suhajda ur írói joga:

Idézet Suhajda „M. magánjog rendszeré“-ből.

A kir. adomány, adomány-levél és kellékei. (116. §.)

A kir. adomány oly kiváltság volt, melynél fogva valakinek nemesi birtok örökös joggal adatott. Azon oklevél, mely az adományt magában foglalja, adomány-levélnek nevezetik.

*) Köteles részből!

**) Egyelőre talán csak az a) pontot?

Kellékei voltak: 1) hogy mint kiváltság, törvényes koronás fejedelemtől jöjjön, azonban a nádor is, mint kir. helytartó, adhatott adományt bizonyos korlátok között; 2) az adományos a jószágnyeréstől törvényeink szerint tiltva ne legyen; 3) a jószágra nézve, hogy az adományozás alá tartozzék; 4) végre, hogy az adománylevél a kiváltságok kellékeivel birjon, és hogy törvényes igtatással vagyis bevezetéssel megerősíttessék.

(117. §.) Nem nyerhettek kir. adományt:

1. Az idegenek, ha nem honfiusítottak.

2. Egyházak és egyházi személyek, ha csak a király különös esetekben őket a törvény ezen tilalma alól fel nem menti.

3. Szab. kir. városok s egyéb községek, azonban az új törvény előtti régebbi jószágait meg tarthatták stb.

4. Titoknokok, ügynők, ügyvédek, kik hivataluknál vagy a megbízásnál fogva mások ügyeit kezelvén, megtudták, hogy a jószág a kir. adományzásra visszazállott, szintén kir. adományt érvényesen nem nyerhettek. Ezeken felül megkivánthatott, hogy kir. adomány csak érdemek jutalma legyen.

(118. §.) Adományra való jószágok: 1) melyek már jogilag és tetteleg a kir. ügynökre visszazállottak az adományos magszakadása vagy hűtlensége miatt, és mint ilyenek a kir. ügynök kezében találtattak, habár magánosoknál zálogban voltak is; 2) a melyek csupán jogilag szállottak át a kir. ügynökre, mivel bár a magszakadás vagy hűtlenség esete már beállott, de a jószágok még magánosok kezében voltak.

Idézet Knorr ur „M. magánjog“-ából.

A kir. adomány fogalma, adománylevél és az adomány kellékei. (94. §.)

A kir. adomány oly kiváltság volt, melylyel valakinek nemesi jószág örökös joggal adatott. Az adományozást magában foglaló irat adománylevélnek neveztetett.

Az adomány kellékei: a) hogy mint kiváltság, a koronás királytól származzék; az utóbbi századokban a nádor is, mint kir. helytartó adományozhatott, de csak bizonyos korlátok között; b) hogy az adományos a törvények szerint jószágnyeréstől tiltva ne legyen; c) a jószágra nézve, hogy adományozás alá tartozzék, hogy az adománylevél kiváltságok kellékeivel birjon, és hogy törvényes igtatással vagyis bevezetéssel megerősíttessék.

Adományt nem nyerhettek: a) a nem honfiusított idegenek; b) rendszerint az egyházak és egyháziak, ha csak egyes esetekben a király által fel nem mentettek; c) szab. kir. városok s egyéb községek, azonban régebbi jószágait meg tarthatták; d) titoknokok, ügyviselők, ügyvédek, kik hivataluknál vagy megbízásnál fogva mások ügyeivel megismerkedvén, megtudták, hogy a jószág a kir. felségre visszazállott. Adományos jószágot a király csak érdomekért adhatott, és pedig oly jószágokat: a) melyek már jogilag és tetteleg a kir. fiscusra visszazállottak, s mint ilyenek a kir. ügyész kezelése alá tartoztak, habár egyeseknél zálogban voltak is; b) melyek csak jogilag szállottak a kir. fiscusra, a jószágok pedig magánosok kezében voltak.

És ez így tart tiszt. olvasó az adományrendszer rövid ismertetésén §§ ról §§-ra, azon kevés eltéréssel, hogy néhol egyes szavak felcseréltetnek, vagy a mi Suhajda ur művében több rövid §§. alatt adatik elő, azon anyagot K. ur egy §-ba szorítja, vagy néhol egy későbbi §. tartalmát kiragadja s művében előbb sorozza be.

További idézés felesleges idővesztés volna, miért a felmutatott tájékozó idézetek után a két munka összehasonlítására utalnom ezúttal elégnék tartom. Valamint az olvasóra bizom itéletet mondani arra nézve is, hogy vajjon az írói tulajdonról az idéztem helyes fogalmakat tárgyaló szerző ugyanazon művében mennyire követé saját felfogását és a törvényt?

E tárgy körül forogva, legyen szabad különben egy pár érdemleges megjegyzést is tennem. Ez főképp az adomány fogalmára vonatkozik, mit felfogásom szerint Frank: „donatio in speciali s ecusu juris hungarici est privilegium, perennole collationem juris possessionem continens“ fogalmában tévesen határoz meg, a mit ugy latszik Suhajda ur s utána K. ur is követett.

Annai tény, hogy az adomány-intézmény eredetét az Árpád-királyok privilegiumaikban birja. Rendszerre alakulata azonban csak azon későbbi viszonyra vezethető vissza, mely a fekvőségek, s a korona jurisdictionjává átváltozott jus regium között létre hozatott. E viszony lényege azon költésönösségben nyilvánult, mely szerint a korona tekintetvén minden fekvőségek gyökerének, nemesi fekvő vagyton tulajdona egyebünnen nem eredhetett. De másfelől a korona é. király ellen elkövetett hűtlenség, vagy a birtokos halála — magzaka-

dás — esetében viszont a javak oda háromlottak vissza, a honnan eredtek. Az említett viszonyoknak követelménye még a sub titulo primae occupationis birtok kevés, magyarországi fekvőségekre is kiterjesztetett. Sőt Izabella királyné és I. Ferdinánd között, Erdélyt utóbbinak uralma alá juttató egyezmény után a székely nemzetnek 1555-ki constitutioit megerősítő Ferdinándhoz, a hamar bekövetkezett fordulat mellett is hű maradt székelynemzetnek segesvári notatásával a székelyföldre bevitt jus regium, a siculica haereditasra is érvényre emelkedett, s érvényes maradt az annak bevitelét jogtalannak deklaráló s felfüggesztő országgyűlési határozat után is, mindazon fekvőségekre nézve, melyeket az u. n. jus ligatum, „propter bonum pacis et concordiam regnicolarum“ lekötött.

Ezek szerint az adomány (donatio) a törvényes koronás király (később a törvényes korlátok között egyszersmind a nádor, mint királyi helytartó) családkevényén (collatio) alapuló tulajdon szerzés volt, vagyis az adomány tárgyát képezett jószágokra nézve azon jus regiumnak adása s illetőleg megszerzése, mely a szent korona joghatóságában nyerte jelképies kifejezést.

Tehát az adomány fogalmának súlypontja, azért mert az adományozás privilegium alakjában történt, nem helyezhető a kiváltságra, mert a privilegium különös jogokat ad, az adomány-rendszer pedig az Anjou-k, Zsigmond és Mátyás királyok intézkedései folytán, általános — közös — jogszabályokon nyugvó rendszerre vált.

Hogy a privilegium forma az adományok érvényességi feltétele volt, a rendszer lényegében feküdt, kivált Magyarországon, a hol a háromlás (devolutio) ipso facto történvén, a javak tényleges háramlás előtt is felkérhető s adományozhatóak voltak, (donatio ligiosa), s hogy itt nagy szükség volt a privilegiumok azon belső, lényeges kellékére, hogy az adományozás salvo jure alieno történjék, azt mindenki átláthatja.

Egy szóval azt hiszem, hogy ugy a jeles Frank, mint utána Suhajda s K. ur az adomány fogalma adásánál a lényoget összetéveszték a formával. Nézetem talál Verbőczyével a ki (HK. I. cz. XIII. tit.) az adománynak tiszta és vegyesre megkülönböztetése után következőleg mondja: „pura donatio est juri possessionariorum in jurisdictionem sacrae coronae regni legitime redactorum perennale per principem cui piam ob servitia vel praeclares virtutes facta collatio“.

Általában az egész adományrendszerre nézve, mint a nemzeti tulajdon jogalapjára nézve, érvényessége meg lett szüntetéve, s így jelentőségében és gyakorlatiasságában, kivált a telekkönyvi intézmény életbeléptetése óta mindinkább vesztő intézményre még ma is több figyelem lenne fordítandó; mint a pusztá jogi szervezet rövid előadásá.

Az erdélyi fejedelmi adományokról épen semmi szó sincs a kérdéses műben. Pedig a magyar állam területnek épen királyhágón inneni részében léteznek még ma is fenforgó kérdések, melyeknek helyes felfogása csak az erdélyi — több tekintetben a magyarországitól eltérő — adomány-rendszer ismerete folytán történhet. Hogy többet fel ne emlitsék csak az u. n. pura fiscalitások — donationak nevezett — inscriptionját hozom fel, melyeket a fiscus visszaválthat s vissza is vált, a mint az inscriptionalis idő letelik. Vagy azon feltételes donatiokat, melyek inkább két oldalú szerződés természetével bírtak, s mozaik-szerű erdélyi birtokviszonyaink jogi természeté, megítélhetése tekintetében megismerésük s ismertetésük, kinek-kinek tehetése szerinti hazafias kötelessége.

Többire nézve K. ur miután a tulajdonról általában szól. (85—87. §§.) annak először az ingó s azután az ingatlan dolgokra vonatkozó régebbi törvényeink szerint és jelenlegi szerzés módjairól értekezik. Megkülönböztetései helyesek, s tárgyalásai gyakorlati szempontból kielégítőek. (88—136. §§.) Azután áttér az urb. birtokra s azt ismerteti 1836-ig, az 1836-ki törvények szerint, s feltünteti az urb. viszonyok 1848-ki megszüntetését. Következőleg az urbéri nyilparancs intézkedése s az országbirói értekezlet álláspontja előadása után, az urb. kapcsolathól fenmaradt jog- és birtokviszonyok végleges rendezése tárgyában alkotott legújabb törvényeket s birtokrendezési eljárás sorozza. Azután ismét a tulajdon s illetőleg annak korlátolásaira (hitbizomány kisajátítás stb.) tér át, végül a regalia minora-kat adván. A mint az említettekől látható, a tárgyalásai anyor legnagyobb része egészen új s ép azért az e viszonyok törvényes rendezésénél szem előtt tartott elvek előttünk, s élénk omlékunkban állhatnak, miért az elmulasztott elvleges tárgyalás itt ép nem lesz vala felette nehéz. No de már az újabb törvények csoportosítása is előny. Csak épen a rendszerre nézve kell ismét azon megjegyzést tennem, hogy ha K. ur általános

részt ir, s abban az oda tartozókat, különösen a fekvő javakról előadja, tán kikerülte volna azon zavart, mely így a birtok- és tulajdonviszonyok összevegyített tárgyalásánál előfordul, mert akkor mindkét jogintézményre nézve a tárgyat képező javak különbségére való tekintet nélkül fenálló szabályokkal ismer-tethet vala.

Dr. KOLOZSVÁRI SÁNDOR,
kir. egyetemi tanár.

(Vége köv.)

K ü l ö n f é l é k.

(Az új büntető eljárás) reformját tárgyazó törvényjavaslat részletes tárgyalását Ausztriában befejezte a reichsrath urakháza. E tárgyalás három napon át tartott, s abban, mondhatni Ausztria legkitünőbb jogászaik vettek részt, kiknek egész sora ül az urakházában. A törvényjavaslat behozza az esküdt-széket; az urakháza azonban ezt azon toldalékkal fogadta el, hogy a kormánynak joga van az esküdt-székek működését egy időre, bizonyos területeken, megszüntetni. Több lap reméli, hogy a képv. ház nem járul hozzá e megszüntetéshez, mely az osztrák bírói kart azon gyanúnak teszi ki hogy hajlandóbb lesz a kormány kívánatait meghallgatni, mint az esküdt-szék.

(Bíráló) cím alatt Dietrich Ignác, volt országgyűlési képviselő és ismert jelességű jogtudós törvényhozási és törvény-kozási szaklapot indit, mely egyelőre havonként kétszer fog megjelenni nagy iven. A „Bíráló,-nak első és főrésze „Törvényhozás,” alatt tehát a törvényhozási munkálatokkal fog foglalkozni, első helyen közölni fogja akár a kormány, akár magánosok által elkészített, a képviselőházhoz beterjesztett vagy különben a nyilvánosság elé szánt törvényjavaslatokat, és a kibocsátott miniszteri rendeleteket, melyek törvény-szabályokat tartalmaznak, minden ily törvényjavaslatra vagy rendeletre, ha nem is mindjárt, de lehetőleg a legközelebbi számban bírál- lat fog következni, mely egyszersmind javításokat vagy új szö- vegezést, sőt egészen új szerkesztett is tartalmazand. Ha a lap kellő pártolásban részesül, akkor a szerkesztő egészen a tör- vényhozási munkálatra igéri idejét és munkaerejét szentelni, remélve, hogy rövid idő alatt elkészítheti, a mint már jó idő óta, de megszakításokkal dolgozott, az egységes magyarországi törvénykönyv vázlatát, mely az igazságügyi törvényhozás va- vamennyi ágára kiterjed. A „Bíráló“-nak második része „Tör- vénykezés“ cím alatt igazságszolgáltatásunk ügyeivel foglal- kozik, első sorban közölni fogja a királyi táblánál, a legfőbb ítélő és semmitő székeknél előadásra kiirt ügyek jegyzékét, második sorban közli az elintézett ügyekről értesítést, a mint az az illető bíróságok értesítő hivatalában közöltetik, harmadik rovad „Erdekes jogesetek“ cím alatt elintézett vagy elintézés alatt álló érdekes jogügyeket közöl, anélkül, hogy bírálat vagy vélemény nyilváníthatnék. Negyedik rovatja „Törvénykezési bírálat“ lesz elintézett ügyek felett. Közölni fogja ezenkívül az igazságügyi közögek kinevezéseit és „Vegyes“ czimen a ma- gyar törvénykezés illető apróbb közleményeket fog hozni. Az előfizetés egyelőre 12 számára szól 3 frtjával, mely összeg márczius végeig a kiadószerkesztőhez Pécsre, azontul pedig Pestre, hol a lap május 1-jén meg fog jelenni.

(Az egri kir. törvényszék ügyforgalmi kimutatása 1872-dik évben.) I. Polgári ügyek: A heves-szolnokmegyei volt egri törvényszéktől átvett elintézetlen hátralék 222 darab. 1872. évben a polgári iktatókönyvbe beérkezett 9288 db. Össze- sen elintézendő volt: 9530 db. Ezekből 1872. évben elintézte- tett 9445 db. Hátralékban maradt összesen: 65 db. II. Telek- könyvi ügyek. A heves-szolnokmegyei egri törvényszéktől átvételt elintézetlen: 226 db. 1872-ik évben a telekkönyvi iktató-könyvbe érkezett: 7864 db. Összesen: 8090 db. Ezek közül 1872. évben elintéztetett: 7988 db. Hátralékban maradt: 102 db. Ezen hátralékban maradt 102 db legnagyobb részben decz. végén érkezett be, midőn azok előadására idő többé nem maradt. III. Bünvádi ügyek: A heves-szolnokmegyei egri törvényszéktől átvett, folyamatban maradt ügyek: 213 darab. 1872. évben a bünvádi ügyek iktató-könyvébe beérkezett 1727 db. Összesen: 1940 db. Ezek közül 1872. évben elintéztett: 1637 db. További folyamatban maradt: 303 db. Bünvádi vég- tárgyalás tartatott: 213 db. A törvényszékileg elintézteteken felül a vizsgálobírák külön elintézményeinek száma: 1251 db.

Az egri kir. törvényszék 5 törvényszéki bíróból alakitta- tott, kikhez időközben még egy hatodik törvényszéki bíró neveztetett, ki csak 1872-dik év augusztus 1-ső napja óta mű- ködik.

Annak feltüntetésére, hogy a törvénykezési ügyek száma évről évre mily jelentékeny arányban szaporodik, megjegyezni kívánjuk, hogy a jelenlegi egri és gyöngyösi kir. törvényszékek területére kiterjedt akkori heves-szolnokmegyei egri törvény- székekhez 1872. évben polgári ügy érkezett 10,038.

1872. évben ezen megye-törvényszéki területből a gyön- gyösi kir. törvényszék elkülönítetvén, ezen egri királyi tör- vényszékhez csak 750 polgári ügydarabbal jött be kevesebb, mint 1871. évben az egri és gyöngyösi királyi törvényszékek jelenlegi területeikre kiterjedt heves-szolnokmegyei akkori egri tszékhez. Ugyanazon heves-szolnokmegyei egri törvény- székekhez 1871. évben boérkezett telekkönyvi ügy összesen 10,579. és így csak 2715 darabbal több, mint a megye-tszéki kerület különszakítása után, egyedül ezen egri kir. törvényszékhez beadatott.

A tszéki, mind előadói, mind irodai személyzet, az ügyek fenkített nagy számához aránylag még jelenleg is kellenél ki- sebbnek tekintendő, és az itt elősorolt eredmény egyedül a meg- feszített munkásság által, és az által volt csak elérhető, hogy a tszéki bírák, kevés kivétellel, az őket a törvény értelmé- ben megillető évenkénti hat heti szabadságidőt sem használták fel.

(A bünvádi eljárás ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslat) tárgyában a képviselőház tagjaiból össze- hívott enquette-bizottság ma délután 5 órakor az igazságügy- miniszter elnöklete alatt, ennek hivatalos helyiségében összeült. A meghívott tagok minden pártkülönbség nélkül nagy számban jelentek meg s lehettek mintegy 30-40-en.

A miniszter előadá, hogy ő a törvényjavaslatot változatla- nul akként terjeszté be, a mint azt a mult országgyűlés által kiküldött jogügyi bizottság megállapította. Ő a javaslat ideig- lenes jellemét, de egyszersmind a törvényerőre emelés sürgős szükségét tekintve, azon gyökeres változtatásokat ez uttal nem tart czélszerűnek, de egyes változásokat, kilüvitéseket, mégis lehetőnek vél.

Igy például a perujítás kérdését szabályozandónak tartja, azon kérdést intézi tehát az enquettehez, vajjon ezt és ezen ki- vül még egyes más részleteket kíván-e a javaslatba felvételni és ha igen, miket és miként? Figyelmeztet a sürgősségre s fel- hozza, hogy öt törvényszék kivételével már minden törvény- szék és azonkívül a kir. tábla a javaslatot gyakorlati cynosurául elfogadta, a kuria egy osztálya azonban azt érvénytelennek ki- jelenté, ha tehát a bünvádi eljárási állapot teljes zürzavarban hagyni nem akarjuk, okvetlenül és mielőbb törvényerőre kell emelni a javaslatot, mely ideiglenesen legalább alkalmas kise- gitő leend.

Az enquette egyhangulag megállapodott abban, hogy mindent el kell követni, hogy a javaslat még ez ülészakon tör- vénynyé váljék, a részletekbe azonban nem bocsátkozott, hanem az úgy rendkívüli fontosságát, halaszthatlan sürgősségét tek- tintve, egyedül czélszerűnek azt tartja, ha a ház jogügyi szak- bizottságához utasítja a javaslatot s a részletes pótlásokat, kibővitéseket ez teszi meg. Ennek tekintélye biztosítékul szol- gál, hogy az osztályok lehetőleg egyöntetüleg fogják tárgyalni és elfogadni.

Az e körül kifejtett vitában élénk részt vettek: Matolay, Vidlicskay, ifj. Pulszky, Horváth Lajos, Eötvös, Horánszky, Hoffmann, Szilágyi Dezső, Hódossy, Vecsey, Horváth Boldi- zsár, Csemegy képviselők.

Különösen hangsúlyoztatott, hogy a javaslatnak a ház általi elfogadása csak akkor tekinthető teljesen biztosítottnak, ha a miniszter alaposan megigérheti, hogy a büntető-codex s egy végleges s rendszeres büntető eljárás mielőbb a ház elé fog terjesztetni. Erre Csemegy bemutató a teljesen kész büntető- codex javaslatot.

Végre Matolay és Horváth Boldizsár különböző szempon- tok hangsúlyozásával megpendíték az esküdt-szék behozatalának eszméjét, ehhez azonban, valamint a codex-javaslatához is az enquette nem szólott.

A tanácskozás végeztével kijelenté a miniszter, hogy a házat jogügyi szakbizottság kiküldésére s a javaslatnak ehhez utasítására fogja megkérni.

Felelős szerkesztő: Dr. DÁRDAY SÁNDOR.